

İrlik komisyonu

Avrupa birliğini tetkik eden İrlik Komisyonu gündür Cenevre'de toplan-

Cenevreden gelen telgraf haberlerinden anlıyoruz ki, komisyonu ilk meşgul eden mesele Cemiyeti Akvama dahil olan Avrupalı devletlerle, İrlik Komisyonu dahil olup Avrupalı olmayan devletlerle müzakerata iştirak edip etmedikleridir. Malumdur ki Avrupa İttihadı projesi Fransız İrlik Komisyonu M. Briand tarafından ilk ileri sürüldüğü zaman, bunun mahiyeti bütünüyle İrlik Komisyonu idi. M. Briand bunu, Avrupa'daki istatükonun muhafazası için Cemiyeti Akvama dahil olan Avrupalı devletleri arasında cephe birliği olmak üzere avur etmişti.

Fakat Avrupada Cemiyeti Akvama teşkilâtından ayrı ve noktai nazardan buna rakip teşekküle taraftar olmıyan devletler, Briand'ın projesini, İrlik Komisyonu dahil etmişlerdi. Binaenaleyh Avrupa birliği konferansı şimdi Cemiyeti Akvama mülahak mütevezi bir komisyon halinde faaliyettedir.

Briand projesi bu suretle siyasi ehemmiyetini kaybetmiş mektir. Buna mukabil iktisadî cephede takviye edilmiş olduğu iktisadî ve mali meseleler içinde bu daha ehemmiyetli bir cephedir. İki üç gün müzakerattan sonra tebliğ edilen fikirler şu suretle hüsnü edilebilir :

— Komisyonun müzakeratını yalnız Cemiyeti Akvama dahil olan Avrupalı devletlerine mahsus kalmamalı. İttihadî cephede Rusya ile Türkiye dahil edilmelidir.

Bu, İtalya tarafından ileri sürülen bir fikirdir.

— Avrupalı olmayan, fakat Cemiyeti Akvama dahil olan devletlerin de müzakerata iştirak etmeleri. Bu noktai nazardan İngiltere tarafından da tereddüt edilmektedir.

Her iki noktai nazar da hakaretili müzakerelere zemin teşkil ettikten sonra bu hususta tetkikatta bulunmak üzere M. Briand, Mr. Henderson, M. Curzon, M. Motta ve M. Titulescu'dan mürekkep bir talî komisyon teşkil edilmiştir. Talî komisyonun tetkikati ve kararları gündüz meçhuldür.

Bize öyle geliyor ki, komisyonun müzakeratını yalnız Cemiyeti Akvama dahil Avrupalı devletlere münhasır bırakmak bir zihniyet ifade eder. Müzakeratın istihdaf ettiği gaye nedir? Devletler arasında iktisadî sahada teşriki mesai edilebilir mi?

Bugünkü buhran cihanşümul olduğuna göre, bununla ne kadar çok devlet alâkadar etkilirse, muvaffakiyet ihtimali o derece ziyadeleşir.

Bir kısım Avrupa devletlerinin işbirlikte çalışmaları, bütünüyle netiğinde bulunacak tedbir, ne olursa olsun, yarım tedbir olarak kalmamalıdır.

Bugünkü beynelmül hayatın en büyük hususiyeti, devletlerin birbirine bağlı olması, yekdiglerine istinat etmesidir. Her milletin karşılaştığı iktisadî mesele, üçte bir millî ise, üçte iki beynelmüldür.

Bir milletin, yahut bir zümrenin iktisadî tedbirlerle, bütünüyle cihana şamil meseleler halledilemez. Bunun için beynelmül müzakerat lazımdır ki, Cenevredeki müzakeratın nisbet bir neticeye iktiran edeceğine şümulü kadar da sahasını genişletmek lazımdır.

Ahmet ŞUKRU

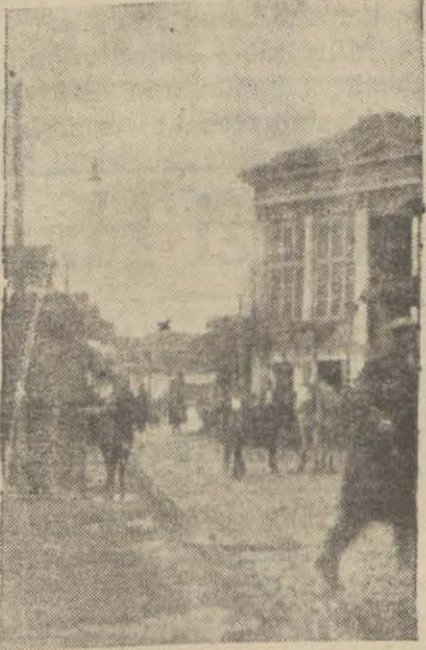
Lâz Hoca irtica hareketinin erkânı harbi bulunuyormuş !..

Lâz itiraf ediyor

Tabur İmamı, fes giyileceğini, tekkelerin açılacağını anlatırken bir meb'us varmış!

Manisada örfi takyidat hafifliyor. Bugün şeyh Esat müdafaa yapacak

Evvelki günkü ve dünkü muhakemelerin tafsilâtını neşrediyoruz

(x) İşaretili binada görülen iki pencereye makineli tüfekler yerleştirilmiş ve mürteciler dağıtılmışlardı.

[Evvelki gece çıkan şiddetli loş firtına, İstanbul ile İzmir arasındaki telgraf tellerini sekteye uğratmış ve bu inkıta yüzünden, evvelki gün Menemen divanı harbunda cereyan eden muhakeme tafsilâtı, dünkü nüshamıza yetiştirilememiştir. Menemen gönderdiğimiz muhabiri mahsusumuzun, evvelki günkü muhakemeye ait telgrafla verdiği tafsilât, ancak dün öğleden sonra elimize geçmiştir. Ciddetli şayanı ehemmiyet bir safhaya giren Menemen muhakemesinin evvelki günkü ve dünkü celselerine ait olarak muhabiri mahsusumuzdan aldığımız telgrafları sırasile, neşrediyoruz.]

İzmir, 18 (Milliyet) — Bugün divanı harp muhakemeleri

Prens Takamatsu Seyrüsefainin Kalamış vapurunda

Japon Prensi dün gitti

Prens Türkiyedeki intibalarından ziyadesile memnun ve mütehassis..

Muhterem misafirimiz Japon İmparatorunun biraderi Prens Takamatsu Hz. refakatlerinde bulunan Prens Kikuko Takamatsu Hz. ve maiyet erkânı ile birlikte dün Sirkeci Garından Bulgaristan'a müteveccihen hareket etmiştir. Garıda şehrimizde bulunan Japon Kolonisi ve hükümet erkânı tarafından teşri edilmiştir. Prens Hz. ne mükellef buketler takdim edilmiştir. Vali Muhid-

din Bey de tren hareket ederken Prens Hz. refakatlerine mükellef bir buket takdim etmiştir. Tam saat 15,40 da Prens ve Prens Hz. refakatleri trenlerine bindiler ve Sofyaya hareket ettiler. Tokiyoda bulunan Türk Japon dostluk cemiyetinin başkanı Prens Takamatsu Hz. Türkiyede gördüğü hüsnü kabul'dan son derece mütehassis kaldığını beyan etmiştir.

Divanı harp müddeiumumisi Hidayet Bey

İdare âmirlerinin salâhiyetleri..

YENİ BİR PROJE HAZIRLANIYOR

Vali ve kaymakamların salâhiyeti tevsi edilecek

ANKARA, 19 (Telefonla) — Vali ve kaymakamların salâhiyetlerinin tevsi hakkındaki proje, Malatya meb'usu Abdülmuttalip ve Tekirdağ meb'usu Faik Beyler tarafından hazırlanmış bulunuyor. Projeyi hazırlayan heyete adliye ençümeninden Balıkesir meb'usu Sadık B. de ithal edilmiştir. Bugün mecliste Dahiliye vekili Şükri-

Faik ve Abdülmuttalip Beyler

Kaya B. in riyasetinde bir içtima akdedilmiş ve bu içtimada iktisat vekili hukuku idare profesörü Mustafa Şeref, heyet aza ları, Dahiliye hukuk müşaviri Ekrem B. ler iştirak etmişlerdir. İstihari mahiyette olan içtimada proje üzerinde Mustafa Şeref B. in mütaleası dinlenmiş, ve projenin ana hatları müzakere ve münakaşa edilmiştir. Hazırlanan proje memurun kanunu idare vilâyet kanunu ve icra usulleri üzerinde tadilat icap ettirmektedir. Proje evvelâ fırka grupunda müzakere olunacak ve bilâhare mecliste tashih edilecektir.

Kanunlarda yapılacak bu tadilatâ göre idare âmirlerine verilecek salâhiyetler meyanında hiç olmazsa yirmi dört saat tevki karar verebilmek, her hangi bir memura işten el çekirebilmek, ve sonra keyfiyette lâzım gelen makâmı haberdar etmek esasları vardır.

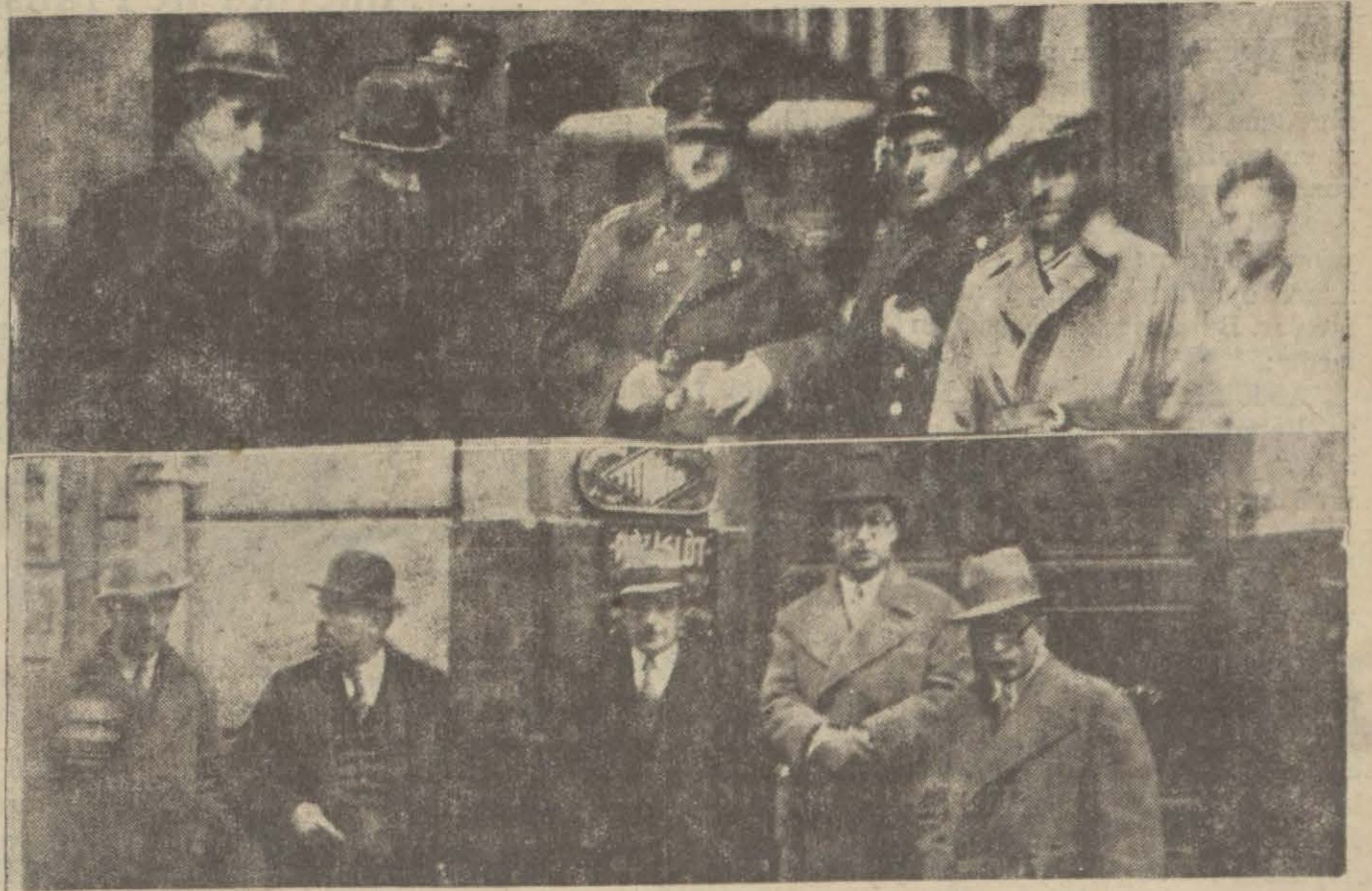
Vilâyet rüesasının yerli olmaları prensibine maarif müdürleri de ithal edilecektir. Diğer taraftan haber aldığımız göre heyet, vilâyetler âdeminin tenziline elzem görmektedir. Ancak bu mesele yukarıda bildirdiğimiz kanunlar tadil edildikten sonra mecliste teklif olunacaktır.

C. H. F.

Vilâyet kongresi bugün toplanıyor

Cumhuriyet Halk Fırkası Vilâyet kongresi bugün Çiğaloğlundaki vilâyet merkezinde toplanacaktır. Kongre saat iki de toplanacak ve kazalardan in tihap edilmiş bulunan üçer mükemsal salâhiyetler ve rey hakkını haiz murahhaslar sıfatile içtimada bulunacaklardır. Kongrede sami sıfatile Vali, Belediye reis muavinleri, Şehir meclisi reisi, matbuat erkânından bazı zevat, C.H. fırkası teşkilât reisleri ve zevatı saire hazır bulunacaklardır. Kongrede idare heyetinin geçen seneye ait faaliyet raporunu, hey'eti müteveccihen vaziyet ve icraatı, teşkilâtta yapılan takviye ve islah

(Devamı altıncı sahife)

1- Hâdisen mahallinde dün tetkikat ile meşgul olan müddeiumumi muavini Şefik B. keşif hey'etile beraber 2- Nezaret altına alınan Stelyanos, Emil, Yorgi Ej. ler muavin H. Mehmet Beyle beraber..

Facia zannedildiğinden çok daha hazin ve tüyler ürperticidir !.

Yedi vatandaşın zehirli gazlarla boğularak ölümü şimdiye kadar hayatta değil, filmde ve romanda gördüğümüz faciaların hakikî bir misali olmuştur!

Alevler ve zehirli dumanlar arasından kurtulabilen 21 kişinin heyecanı ve merak dolu kurtuluş hikâyeleri içinde bir mühendisin harikalar yaratan fedakârlığı

Facia nasıl oldu

7 ölü ve 4 yaralı ile perdesi inen bu hallenin mesulü kim

Müddeiumumi ne diyor? - Merdivensiz ve maskesiz İtfaiye - Ayşe Hanımın güreklere sızlatan korkunç ve baş döndürücü sukutu !..

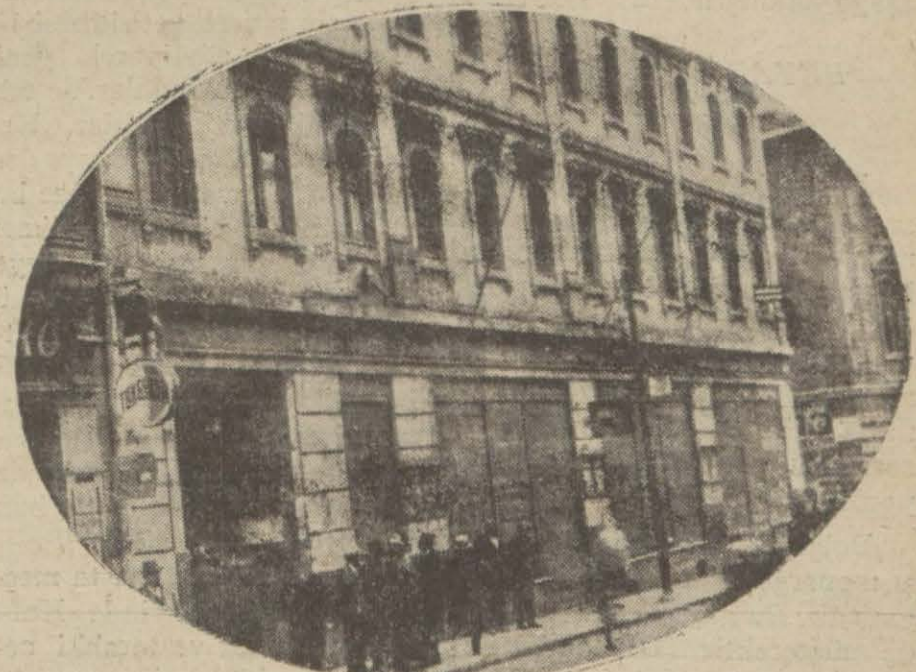

Zavallı iki yaralı

Evvelki akşam Galatada Agopyan hanında vukua gelen büyük faciayı dün kaydetmiştik. Yaptığımız yeni ve mütemim tahkikata nazaran yangının nasıl çıktığını, yedi kişinin feci bir surette nasıl boğularak öldüğünü bugün bütün tafsilâtile karilerimize arz ediyoruz:

AGOPYAN HANININ DAHİLİ VAZİYETİ

Galatada Voyvoda caddesin

Hâdisenin vukua geldiği Agopyan hanının Voyvoda cephesi

de bulunan Agopyan hanı için de bir çok yazıhaneler, müesseseler vardır. Zemin kat ile birinci katta bulunmaktadır. Bun hanın zemin katını yangının zehir ettiği Depolla filim şirketi işgal etmektedir. Diğer bir filim şirketi de Titanya olup birinci katta bulunmaktadır. Bun Devamı altıncı sahife

Heyecan ve tehlike !

İzmir limanı, Ak ve Karadeniz alt üst oldu, bir vapur parçalandı !

Birdenbire kopan fırtına epey tahribat yaptı. Muhaberat kaldı telefonlar kesildi

ANKARA, 19 (Telefonla) — İktisat vekâleti meteoroloji enstitüsünden alınan malûmata göre iki gündenberi Ankara civarında fırtınalı havalar başlamıştır. Bu sabah Ankarada yağmur yağmıştır. Dün gece cenubgar bi istikamette esen bu fırtına saniyede 18 metre sür'atle bir kaç saat devam etmiştir. Ankaraya civar tepelerin bazılarında hafif kar yağmıştır. * * * Bir iki gündür devam eden gayri tabii havalar evvelki akşam birdenbire şiddetli bir fırtınaya müncev olmuştur. Rüzgâr şiddetini arttırmış, ve sağnak halinde, iri damlılar bir yağmur boşanmıştır. Anı olarak kopan fırtına, kış mevsiminde pek ender işidilen gök gürültüsü, halkı, havaî bir afet endişesile telâşa düşürmüştür. Saat 22 de başlayan fırtına az müddet devam ettikten sonra şiddetini kaybetmiş ve yağ-

(Devamı altıncı sahife)

Taşnaklar - Hobyon!

A.H.

Türkiye ve Rusya'ya karşı müttahit cephe!

Ermeniler İngilizlere de müracaat ederek yardım istediler..

Beyrut toplantısında Taşnaklarla Bedirhanilerin ve bir kaç zabıt bozuntusunun foyaları meydana çıkınca Şeyh Ali Rıza ve taraftarları tamamen Hoybondan ayrılarak muhalif bir cemiyet teşkil ettiler. Ve bir be yanname ile maksatlarını ve oynanan oyunların mahiyetini anlattılar. Bu cemiyetin azası şunlardır:

Abdülkerim, Mehti, Ali Rıza, Fehmi, Fakih Abdülhak, esbak şeyhülislâm Haydarî zade İbrahim oğlu Davut.

HOYBON ERMENİ YURDU CEMİYETİNİN PLANI.

Taşnaklar büyük Ermenistanı teşkil için yalnız Türkiye'yi değil, Rusyayı da mağlup etmek lazım geldiğini programlarına koymuşlardır. Müsterek Ermeni - Kürt cemiyetinin oynayacağı rol İngilizler kadar Fransızların da işine yaradığı için her iki taraf ta bunlara yardım etmekte ve akıl öğretmekte idiler.

Hoybonun muvaffakiyeti için şöyle bir plan düşünüldü:

I - Büyük Ermenistanın Rusyada kalan parçalarını kur tarmak ancak Rus ve Türk idarelerinin değişmesine bağlıdır.

Rus idaresinin değişmesi monarşistlerin, yani Beyaz Rus ordusunun hariçten Rusyaya girebilmesi mümkün olabilecektir. Çünkü Rusya dahilinde ki kuvvetler Sovyet iktidarını düşürecek vaziyette değildir. Rusyaya girecek en yakın kapı da Kafkasya cephesidir. O halde iş beyaz Ruslarla anlaşmağa kalmıştır.

BEYAZ RUSLARLA TEMAS

Paristeki taşnak rüesası, o zamanlar ikiye ayrılmış olan monarşistlerin Kiril tarafında da hara kuvvetli bulduklarından onlarla anlaşmak üzere "Kiril", in mabeyincisi olup "Nis", te oturmaşta olan "Hergraf", ile temasa geçtiler. Müzakerenin esasını şu maddele teşkil ediyordu:

Bolşevik idaresinin yıkılması monarşistlerin beklediği bir gayedir. Bu gayede Ermeniler de müsterektir. O halde bu iki kuvvetin birleşmesi muvaffakiyeti daha çabuk temin edecektir. Hatta kendilerine muhalif Türkleri ve Kürtlük davası yüzünden bazı firarileri de almak mümkün olacaktır. Bir defa hükümetin yaklaşıldığı bütün Kafkasyalıların da bu kuvvete iltihak edecekleri tabiidir.

Bu plan beyaz Rusların da işine geliyordu. Fakat yalnız bir nokta kalıyordu. İngilizlerin muvafakat ve yardımını temin etmek, ve Türklerle de ya

güzellikle veya cebren bu işi kabul ettirmek.

İngilizler O tarihe kadar maddi bir iştirak göstermemişlerdi. İlk müracaata şu kısa cevabı verdiler: Evvelâ kuvvet ve teşkilâtımızı görelim, yardımımızı ona göre yaparız.

Türlere gelince:

Şimdiki idarenin Ruslarla dost olduğu ve memleket dahilinde hiç bir şey mukabilinde de hiç bir fedakârlığa yanaşmayacağı muhakkak idi. İş cebre kalıyordu. Bunun için Rusya hakkındaki plân evvelâ Türkiyeden başlamak icap ediyordu.

Türk idaresi değişince yeni gelecek idarenin büyük Ermenistan teşkiline ve onu ve ta nılmasını da şimdiden temin etmek lazımdı.

HÜRRIYET VE İTİLAFCILARLA TEMAS

İlk müracaatlarını mahut Mehmet Ali ve Gümlüçneli İsmail Hakkr'ya yaptılar. Taşnakların Türk cumhuriyeti aleyhine yapacakları harekâta mukabil Hürriyet ve İtilâf fırkası iktidar mevkiine geçtiği takdirde Türkiye de Ermeni gayesini kabul edeceğine dair bir teahhüt imza ettirmelerini teklif ettiler. Bu iki hain bu teklifi kabul ve hariçten mühim bazı azayı davet etmek üzere taşnaklardan "25000", frank aldılar. Fakat parayı alırlmaz Nise giderek sefahate yiyp bir tirdiler. Parise döndükleri zaman bu teahhüdü yalnız itilâf erkânının imza etmesi kâfi olmadığını ve diğer türk muhaliflerinin de iştirak ettirilmesi lâzım geldiğini söyleyerek yeni bir teahhütte bulundular. Ve tekrar "50000", frank aldılar. Ermeni protokolünü kapı kapı dolandırdılar, fakat hiç kimse bu kadar seni bir hiyanet vesikası ni imzaya yanaşmadı. Suriye deki muhaliflere imzalatmak üzere Gümlüçneli Beruta gitmeyi teklif etti. Ermeniler kâfi miktarda dolandırılmış olduğundan yeni bir oyuna gelmek için Vahan Papasyan da beraber gitti. Oradakiler de bunları nefretle reddettiler.

Taşnaklar bir aralık ta meşrutiyetin ilk senelerinde Kafkasyada İttihat ve terakki cemiyeti murahhasları ile yaptıkları müzakerat esasını mevzu bahs ettiler. O zaman Ermenistan muhtariyat veya ademi merkezîyet verilmesini teklif etmişlerdi. Buna da muvaffak olamayınca Türklerle hiç bir şey yapamayacakları kanı oldu. Bu ve münaşebetlerini kat'î surette kestiler. Şimdi beş altı hain kalmıştır ki bunlar da Ermenilerin bir nevi uşak ve ya postacıları gibi sefil hizmetler ifa ediyorlar.

—Bitti—

HARİCİ HABERLER..

Dünyadaki altın kimlerin elinde?

Altını elinde tutan memleket Amerikadan sonra Fransadır. Fransa vaziyetinden çok emindir...

Yüzde 60..

Amerika ile Fransa'nın elindeki altın

Fransa maliye nazırı M. Martin

Umumi harpten sonra baş gösteren iktisadi buhranın ortaya çıkardığı bir çok mesele var. Zengin olan milletler bir türlü, fakir olan memleketler bir türlü, bu derlerden ayrı ayrı muztarıdır.

İşte bunlardan biri: Dünya yüzündeki altının lâyikile tevzi.. Altın gibi en büyük mübadele vasıtasının dünyadaki buğünü tevzi vaziyeti mevcut durumunu izale edecek şekilde değildir. Bilâkis bugünkü vaziyet o kadar iyi değildir ki, nihayet Cemiyeti Akvamın mali komitesi bu meseleye müdahale mecburiyetinde kalmış ve meseleyi müteahhas bir heyete teklif et tirmeğe başlamıştır.

Dünyadaki iktisadi buhran bir takım memleketlerde lüzumundan fazla istihsalâta atfediliyor.

Fazla istihsalâta mukabil istihlak azdır. Onun için iktisadi buhrana karşı bulunacak yegâne çarenin istihsal ve istihlak arasındaki nisbeti tayin etmektir. Bulunacakları iddia edenler hiç olmazsa altın meselesinin halledilmesini ileri sürdüler. Dünyada iktisadi taaiyetin sekteye uğramasında mevcut altının bugün Amerika ve Fransa tarafından ele geçirilerek sa klanmasına atfedilen çoktur. Neşredilen rakamlardan anlaşılacağına göre mevcut altının yüzde 60 miktarı bugün Amerika ile Fransanın elindedir! Avrupa kıtasında Fransanın böyle mühim bir rol oynaması tabiidir ki, etraftan alkışlarla kabul edilmiş değildir.

İngiltere, Almanya ve İtalya bundan müstektir. Fransanın mali ve iktisadi sahada böyle bir mevki aldığını görenler Fransanın başka memleketlerdeki mali müşkilâtı lâkayt bir surette seyrettilerini söylüyorlar. Fransızlarla İngilizler arasında geçenlerde Pariste müzâkerelere giriştiler. Fakat bu meseleyi umumî bir hal şekline bağlamak için Cenevre de toplanıldığı haber alındı.

Fransızlar altın meselesinin beynelmîl bir konferans tara-

nde "nesline mensup her Türk gencinin müptelâ olduğu Pierre Loti hastalığından", bahsediyor. Hatta Lotinin faidesini müsavî zararını görmüş olduğu muz bile yazıldı. Bizi olduğumuz ve olmak istediğimiz ve dünyaya görünmek istediğimiz gibi tanımadığımız ve göstermediğimizden şikâyet edildi.

Lotinin eserinde bize ait bazı cihetler asabımıza tahhamül fersa gelmiş, bunu biliriz. Tevfik Fikret bile bundan otuz sene evvel "Aziyadé", den bahsederken bunlara isyan etmiştir. Bu satırların muharriri de Lotinin bize dair son eserinde bahsettiği ve vaktinde müntezir bir makalede bu garip tasannu karşısında taaccüp ve melâlini kettmemiştir. Maksadım ne bu sun'îlikleri inkâr ne de

Ecnebi matbuatı

İspanyada karışık vaziyet

"Temps" gazetesi İspanyadaki siyasi vaziyetten bahisle tahsis ettiği başmakalesinde diyor ki: "Berenguer kabinesinin önünde büyük bir iş olduğunu unutmamalıdır. Bu iş tabii surette kanunu esaslı usulüne avdet yolunu hazırlamaktır. Bir seneden beri bu kabine bu işi ikmal etmek için çalışıyor. Fakat bunu kısa bir zamanda ikmal edeceğine dair ortada hiç bir kat'î emare yoktur. Böyle bir iş teşebbüsüne için kısmı azamını tesadüfe bırakmakta pek vahim bir hata vardır. Nereye gidildiğini ve nasıl gidildiğini bilmek lâzım gelir. İntihap edilecek olan parlamento müessisi mahiyetinde mi olacaktır, yoksa 923 dan beri hükümetin evvelki vaziyeti sadece iade etmele mi muvazzah bulunacaktır?"

"Temps" gazetesi bundan sonra İspanyada şekli idareyi değiştirmek isteyen muhaliflerin vaziyetinden bahisle diyor ki:

"Hükümet işinde sıkışık bir halde ise de muhaliflerin vaziyeti daha az müşkil değildir. Berenguer kabinesi martın birinde intihabatı yaptırmak tasavvurundadır. Kral şubatın 8 inde müntehipleri davet edecek olan kararnameyi imzalıyacaktır. Fakat yedi sene süren diktatör idaresinin biriktirdiği kinlerin meydana çıkması hasebile intihabattan bilhassa hararetli olacaktır ve nihayet her men örfi idarenin ilân edilmesinden korkulmaktadır. Örfi idare altında intihabın serbest olarak icrası mümkün müdür?"

Fransız gazetesi bundan sonra örfi idare ilânı ihtimali karşısında muhalefet reislerinin intihabata iştirak etmeyecekleri fikrindedir.

Brezilyada İtalyan tayyare'eri

RIO, 18 A.A. — İtalya sefiri, general Balbo'nun şerefine bir ziyafet vermiştir. Bu ziyafet te, Brezilya cümhur reisi M. Vargas'ta bulunmuştur.

İttihattan münakaşa ve halledilmesi ikirine şiddetle muarızdır. Bu işe başkalarının karışmasını, kendilerinin ekseriyete tabi olmak mecburiyetinde kalmalarını hiç istemiyorlar. Fransa bunda ısrar edecek görünüyör. Cemiyeti Akvam komitesinin tetkikatı bakılmı ne netice verecektir..

Paris, 18 (A.A.) — M. Germain Martin, gazetecilere vâki altın meselesi hakkında geniş bir beynelmîl tesanüt zihniyeti dairesinde vukubulan görüşmeler esnasında İngiliz ve Fransız hazine nezaretleri arasında ki münaşebetlerini gayet iyi olduğunu müşahade etmiş olmanın mütevellit memnuniyetini beyan etmiştir.

Lotinin bize ve bizdeki milliyet cereyanına dair kâfi derecede malûmatı olduğunu iddia etmek değildir. (Esasen Fransız olan bir muharrir Türk milliyetçiliğini anlamasa da olur. Öz Türklerden bile bunu daha anlamamış olan niceleleri var!) Fakat Lotinin Şarkı ve bilhassa memleketimizi bir az suni bir şekil ve mahiyette görme si ve telâkki etmesinin tarihî ve edebî muhtelif sebepleri vardır: Garpta Loti'den evvel Şarktan bahsetmiş olan ediplere bakınız. Burasım onlar da hususî bir noktai nazardan görmüşlerdir. Kendisinden evvel yazılan şeyleri ne kadar okumuş olduğunu iddia ederse etsin, onların okumamışları bizim okumamışlarımızdan beteri de, memleketimize Chateaubri-

57 kişi...

Amerikada büyük bir komisyon

VAŞİNGTON, 19 A.A. — M. Hoover 57 kişiden mürekkep bir komisyon teşkil edilmiş olduğunu bildirmiştir. Komisyonun riyasetinde sabık reisicümhur M. Coolidge ve reis vekilliklerinde de sabık ve esbak reisicümhur namzetleri M. Smith ve M. Dawis bulunmaktadır. Komisyonun maksadı teşek külli kuraklıktan müteessir olan muntakalara muavenet olmak üzere 10 milyon dolar cem'i hususunda Salibiahmire yardım etmektir.

ŞİKAGO, 19 A.A. — Polis R-X otelinde taharriyat yapmıştır. Bu otel, bir takım şerirlerin ve bilhassa orada ispartulo içkilerle kumar alât ve edevatı satan Al Capone'nin şeriki cürümlerinin randevu mahalleri olmakla maruftur.

Polis, iptal edilmiş çeklerle dolu 2 kasa müsadere etmiştir. Bu da gösteriyor ki, şerirlerle hükümet erkânından bazıları müstereken gayri kanunî bir takım işlerde bulunmuşlardır. Maamafih, henüz sarih olarak isim zikredilmemektedir.

Harp yok!

BRÜKSEL, 19 A.A. — M. Vandervelde, halk yurdunda söylediği bir nutukta, yeni bir cihan harbi tehlikesi karşısında bulunulduğuna inanmadığını beyan etmiş, bununla beraber beynelmîl vaziyetin her vakit kinden daha tena olduğunu kaydetmiştir. M. Vanderveld, taaruzî bir harp vuku bulduğunda buharın Lehistan aleyhine müteveccih olması muhtemel bulunduğunu da ilâve etmiştir. Muahedelerin yeniden tetkiki meselesine de temas eden M. Vanderveld, bu muahedelerin hattâ Versay muahedesinin bile yeniden müştereken tetkik edilebileceğini söylemiş ve demiştir ki:

"Versay'da girişilen taahhüt lere riayet edilmemekte devam olunduğu takdirde Almanyanın bu muahedeyi yeniden tetkikini istemesine mâni olmak imkânı kalmaz."

İspanyada buhran

MADRİD, 18 A. A. — M. Berenguer, iktidar mevkiini terketmek niyetinde bulunduğu dair olan haberi kat'î surette tekzip etmiştir. Başvekil, her türlü diktatörlük temayüllerinden uzak, fakat, metin bir siyaset takip edeceğini söylemiştir.

Kralın, memlekete hitaben bir beyanname neşretmek tasavvurunda olduğu söylenmektedir.

and, Lamartine, Théophile Gauthier, ve Gérard de Nerval dan sonra gelen bu edip şüphesiz edebî bir tesir altında idi Vaktile Avrupaya ilk gitmiş olan bizim sefirlerimiz de Garbı garip bir tarzda görmüşlerdi. Sefarethanelerin müteahhası ne kadar cazip ve meraklıdır! Parise gönderilmiş ilk da imi sefirlerimiz Esseyid Ali Efendenin beri oraya gidenlerimiz, Abdülhak Hamidin pedirimüverrih Hayrullah Efendi yahut şair Ziya paşa, garbî olanakla beraber cazip ve meraklı ralarım yeni gidenlerimiz kadar çalışmış gözlemlerini göstermişlerdir. Binaenaleyh bizde garbî anlamıya daha çok muvaffak olmuş mütefekkir ve sanatkarlarımız gibi, Pierre Lo-

Son Haberler

Yeni sene bütçesinin yapılacak tasarrufları

Devlet dairelerinde az fakat memurla çok iş görmek usulü

ANKARA, 19 (Telefonla) — Yeni bütçede temin edilecek tasarruf meyânında memurun maşası faslında ehemmiyet verilerek ve bundan sonra inhilâl edecek memuriyetlere yeni memur tayin etmemek suretile devlet dairelerindeki memur azaltılmak, az fakat iyi çok iş görmek usulü olacaktır.

Bu usulün temininde baredeki küçük dereceli miktar zam yapılacaktır.

Meclis Haydar B. in mebusluk iskatını kabul etti

ANKARA, 19 A.A. — Büyük Millet Meclisi bugün Reis Kâzım Paşa Hazretlerinin riyasetinde toplanmıştır. Meclis İstanbul mebusu Haydar Beyin mebusluk iskatı hakkındaki divanı riyaset tezkeresini kabul etmiştir.

Müteakiben askerî ve mülki tekaüt kanununun sekizinci maddesinin, tekaüt maşaları muamelenin ikmalini bu cihetle tekaüdü icra edileceği peşin olarak almış mebusun istidatı ile mebusluk maşalarını tediyeye edememesi idarelere muavenet nülmasına dair kanununun müzakeresi yapılarak kabul edilmiştir.

Gazi Hz. F. Grup

Seyahate çıkacakları gün henüz malûm değil

ANKARA, 19 (Telefon) — Reisicümhur Hz. nin hareket günü henüz malûm değildir.

Aziz Gazi dün akşam Türkoçacı tiyatrosunun teşrif ederek Komedi Fransesin temsilinde bulunmuşlardır.

Maliye encümeni bugün toplanıyor

ANKARA, 19 (Telefonla) — Maliye encümeni yarınki içtimamında 1927 mali senesi nihayetine kadar millî hükümet bütçelerine mütedair borçlar hakkındaki kanuna bazı maddeler tezyiline dair lâyiha ile, Tahliyye idaresi memurlarının tekaüt kanunu ahkâmına tâbi olmaları

hakkındaki lâyihayı müzakere edecektir.

Tevfik Kâmil B. Muhtelit mübadele

Dün mübadele komisyonu da 4 üncü büro toplantısında takti komisyonun çalıştığı hakkında görüştü.

Pul müsabakası

Posta ve telgraf idaresi yeni posta pulları için teklif edilen iki resim müsabakasını başlatmıştır. Bunun üzerine yeni müsabaka açmaktan vazir rek mevcut eski kalıpların yapdırılması tekarar edilmiştir.

Müsabaka resimleri ne iade olunacaktır.

Recep Bey şehrinin Sabık Nafia vekili Recep Bey şehrinin

bizimki ile duyduğu hissiyatı, ve bu hassas kalpliliğinin bu memlekete hatıralarına beslediği saygınlığı Loti bizi anlayabildiğini tanıdı ve tanıyabildiğini katlatmak, sevdiği ve hak katar sevdirmek ve hak mek istedi. Kendisinin yazdığı hazırlanmış, estediği ve bizi nasıl anlamıya ve meye müsait ise iste Loti tabi bunu yapmıştır. Loti him menfaatlerimiz ve bizim mevcudiyeti bahs olduğu sıralarda meşur olduğumuzu ve hakr hatırı söylediği için ona teşekkür edelim.

Lotinin umum şarka ve diyarına dair yazdığı lâlakal on cilt tutar ki, altısı, üç roman ve hikâye de makale mecmuası

Haftalık edebî musahabe:

Pierre Loti günü

23 Kânunusani Pierre Loti günü itihaz olunmuştur. Bu, kara günlerimizin en münevver dostu olan büyük edibe milletimizin ilânihaye devam edecek muhabbet ve hürmetinin her sene bir defa tekerrür eden bir nişanesi olacaktır. Daima en asil fikirleri en zarif bir şekilde ifade eden Sami Paşa zade Sezai Bey "Türkün nezdinde Pierre Lotinin namı Lotinin gördüğü Türk ruhu gibi ebedidir", demiştir. Fakat Pierre Lotinin bu büyük hatırası bu kanaati tekzip edeceğine şimdiden garip ve vahim bir takım

çatıklar göstermeye başladı; ebedi sandığımız bugün şimdiden gruba yüz tutmuşa benziyor. Gerçi bir hâlâ inanamıyoruz ki Türkün hafızası minnet duymak sırasında bu kadar zaıf olsun. Milliyetçilik aleyhindeki bir Türk gazetesinin vaktile Pierre Lotiye "Vay hain itihattır, vay!", diye tarizetmiş olmasını hiç ciddiye alamıyoruz. Bunun bir maskaralık olduğunda herkes ittifaik eder. Fakat işte o kadar muhabbetli ve irfanlı olmasını sevdiğimiz Yakup Kadri bile o güzel "Hüküm gecesini,

Polise kimler beyanname verecekler ?

Vilâyet

D. Ticareti Şarapçılık

Ticaret Odası bir rapor hazırladı

İstanbul ticaret odası tarafından hazırlanan son bir raporda millî vapurcuların elim vaziyetleri izah edilerek hükümetin vapurcuların zararlarına telâfi etmesi ve bu vaziyeti düzeltmek için bir sindika teşkil olunması ve rekabetin önüne geçilmesi ileri sürülmektedir.

Seyrisefainin Karadeniz ve İzmir postallarının fazla olduğu raporda zikredilerek bunlardan birer seferin ilgası ve vapurcuların Karadenizdeki haftalık seferlerinin dörtten üçe indirilmesi, Hükümetin Seyrisefaine yaptığı yardımı vapurculara da teşmil etmesi teklif ediliyor.

Odaya göre, vapurcular mütemadiyen zarar ediyor, bütün kazançlarını zarar koparmağa hasrediyor ve bilanço bile yapamıyorlar!

Bugün Odada deniz ticareti komisyonu toplanarak yekdiğesine yakın limanlar arasında sefer yapan vapurlardan protokolanın kaldırılması teklifini müzakere edecek ve teşebbüsatta bulunacaktır.

Fatihe ait mühim bir kitabe

Gülhane müderrislerinden operatör Kemal Bey Pangaltıda bir apartman yaptırmıştır. Apartmanın temelleri açılırken Fatihin İstanbulu zapt için donanmasını Dolmabahçeden Halice karadan geçirirken bizzat oraya koyduğu mühim bir kitabe bulunmuştur.

Bu kitabenin aşarı atika müzesine tevdi için vaki olan teklifleri Kemal Bey reddetmiştir. Kemal B. asker olması ve donanmayı Halice çeken zincirler de askerî müze de bulunması sebebi kitabe için askerî müze ve hediye edeceğini vadetmiştir. Fatihin İstanbulda ilk kitabesi olması hasebile bu esere alâkadarlar çok ehemmiyet vermektedirler.

Bergamada bir tahsildarı öldürdüler

Evvelki gün Bergamada Bergama kazasına tâbi Turanlı nahiyesinde Maliye tahsil memuru Tahsin Ef. mülahakatta tahsilât yaptıktan sonra yanına Hasan isiminde bir bekçiyi alarak merkeze avdet ediyordu.

Fakat bekçi Hasan tahsildarın üzerinde külliyetli para olduğunu hissetmiş ve biçare murur bir an dalgınlıktan istifade ederek tenha bir yerde üzerine atılmış, Tahsin Efendiyi boğazlamak suretiyle öldürmüştü ve bu cinayeti müteakip tahsildarın üzerinde bulunan paralarını alarak kaçmıştır.

Hâdisesin çabuk şüyu bulduğu için katilden takibine muhtelif mahallere jandarma müfrezeleri çıkarılmıştır.

arak şöretimizi bozdun ve bizzat zarar ve ziyan verdin!, diye biliriz? Bu sözler şimdiye kadar istisnaî değilmiş olduğumuz dost luğa sadakat şöretimize nasıl uyabilir?..

Romanlarını ve sair bütün kitaplarını hayatın mahrem ruza namesinden çıkararak edibe taşınmışlardır. Zira o mükemmel bir samimiyetin de timsali addedilebilir. O envai tasannu içinde mükemmül olabildiği kadar samimiyet idi. Onun "yalan", kendisine lâzım olan bir şey ve hayatı ta belki en inandırdığı şeydi. Onun "mübalâğası" ancak bir san'attir. Hattâ mübalâğası var mı idi? Bunu kendisi de bilmiyordu o kadar samimiyet idi.

Pierre Loti memleketimizi Theophile Gauthier tarzında

7 milyon kilodan üç milyona düştü

Ticaret odasının tetkikatına göre, harpten evvel 7 milyon kiloyu mütevaciz olan Türkiye nin şarap istihsalâtı son sene üç milyona düşmüştür.

Ziraat kongresinde ehemmiyetli münakaşaları mucip olan bu eksilme meselesi hakkında oda raportörü Hakkı Nezihî B. diyor ki:

"Bu eksilmenin en mühim sebebi şarabın inhisar altında bulunması olduğu anlaşılmıştır.

Kongreye şarap istihsal eden muntakalardan gelen murahhaslara göre, inhisar resminden başka şarapları şişelere koymak mecburiyeti de masarifi mucip oluyor. Şişe içinde bulunan şarapların kıymeti düşüyor.

Kongre azasından biri inhisar idaresinin şarap müstahsilatı kooperatifini tahakkuk ettirmek için çalıştığını, Tekirdağ'da çok mühim bir şarap kavı inşa ettirilmediğini söyledi.

Kongre şarabın inhisar altında olmasına karar vermiştir.

Şarapçılık için bütün istihsalâtını arttırmak, şarapçıları kooperatif halinde birleştirmek, inhisarı kaldırmak lâzımdır.

Balkan memleketlerinin şarap ihracatı seneden seneye artıyor.

Türkiye üzümlü memleketi olduğu halde Yunanistan bize şarap ihraç ediyor.

Kongrenin temennilerikabul olunursa istihsalât çok artacak ve ihracatımız meyanında şarap ehemmiyetli bir mevki alacaktır."

Bugün Ramazan

Bugün Ramazan ayının ilk günüdür. Oruç ayının gelmesi vesilesiyle okuyucularımıza daha pek çok seneler Ramazan'ı idrak etmelerini temenni ederiz.

Son bir kaç senedir, oruç ayı kış mevsiminde hükümünü icra ettiği sıralara rast gelmektedir. Gündelik hayatımızda az çok bir değişiklik yapan Ramazan ayı evvelki sene şiddetli bir kışa tesadüf etmişti. Geçen sene de kıştı. Bu sene de mevsimin şiddetini hissettirdiği bir zaman rast gelmiştir. Eğer havalarda soğuk olmakta devam ederse Ramazan'ın gece hayatı neşesiz geçecek denebilir. Fakat karakış içinde olmamıza rağmen açık havaya, berrak, yıldızlı gecelere kavuşmak ümidi de yok değildir.

Bir tavzih

İstanbul müddei umumiğinden: 15-1-931 tarih ve 1772 numaralı gazetenizin üçüncü sayfasında: Yedinci müstantik hakkında tahkikat başlığı altında intişar eden firkanın musanır olduğu ve mezkûr müstantik ile katilleri hakkında hiç bir meseleden dolayı Müfettişliğe tahkikat yapılmadığı anlaşılmıştır.

haricetin tasvir eden bir ressam gibi tersim etmiş değildir. O çizdiği bütün lâvhaları kendisi ruhi hallerini de ilâve ediyor ve onların manalarını ruhuna imtizaçlarla tahlil ediyordu. Vatanımızın karşısında hiç bir kalp bu kadar muhabbetle meclûp olmadı. Semamızın 'güzelliğini, tabiatımızın saffetini, medeniyetimizin şefkatini hiç bir göz bu kadar muhabbetle seyretmedi. Ve hiç bir kalem, eskiz zaman tabiri ile hiç bir 'nihiri hariri tahrir, bu şeyleri bu kadar munis, ahenkli ve ipek gibi bir üslûp ile yazarak bu yumuşak ve yavaş ahenklerle kalbimize onun bize dair safhelerini vermediği tadı vermedi.

Pierre Loti ölüm döşeginde iken bize pek müessir bir kitap daha neşretmişti. Sonucu yazı

Belediye

Istimlâk

Belediye ile Evkaf arasında ihtilâf

Belediye Darülfünun köşesinden itibaren Vezencilerde Fevziye caddesine kadar olan kısmı istimlâk ederek caddeyi açmağa karar vermişti. Bu kısma tesadüf eden mebaninin kısmı azami evkafa ait olduğundan evkaf bu yıl üzerindeki bir medresenin asarı atıkadan olduğundan bahisle buna itiraz etmiş ve bu yüzden evkafı belediye arasında ihtilâf çıkmıştır. Fakat belediye sureti katiyede istimlâk karar vermiş bulunduğundan bu hususta hükümeti merkeziye müracaat etmiştir.

Seyyar fıstıkçı ve leblebiciler

Leblebi, fıstık, fıstık gibi şeyler satan seyyar esnafın kullandıkları kaplarda tahta parçaları yaktıkları ve bu yüzden çıkan dumanın gelip geçeni rahatsız eylediği görüldüğünden bunun menedilmesi zabıtai belediye memurlarına emredilmiştir.

Zabıtai Belediyenin polisten farkı yok

Zabıtai belediye memurları polise devredildikten sonra bu memurların maas yerine ücret aldıkları için bunların adli meselelerle bilhassa çürümüş meşhurlarla meşgul olup olamayacakları tereddüdü celbetmiştir.

Vilâyet ve belediye kanunu zabıtai kuvvetlerini birleştirdiği için zabıtai belediye memurlarında polisten hiç bir farkı yoktur. Esasen zabıtai belediye merkezleri kaldırılmış, bu memurlar polis karakollarına devredilmiş, bunların da bütün polis vazifelerini görmeleri muvafık görülmüştür. Bundan başka zabıtai belediye memurlarının polis vazifelerini daha iyi ifa edebilmeleri için bunlar polis mektebine gönderilmişlerdir.

Bidayette görülen bu tereddüt te kaldırılmış, bütün memurların sırası geldikçe her türlü vazifeleri ifa etmeleri alâkadarlara bildirilmiştir.

Ancak, mülkiye müfettişleri tarafından vekâlete verilen rapor üzerine gün geçtikçe ehemmiyeti artan seyrüsefer baş memurluğu vazifesinin müstakil bir müdiriyete ifrağı muvafık görülüyor. Bu takdirde seyrüsefer memurları yalnız kendi işleriyle meşgul olacaklardır.

Nakiye Hanımın Belediyede faaliyeti

Şehir meclisi daimî encümeni sıkı bir faaliyet göstermekte dir.

Encümene en muntazam devam eden Nakiye Hanımdır. Nakiye Hanım belediyenin masarifi ve münakaşatelerinin sıkı bir tetkikten geçirmekte ve bir kısmı sarfiyatı reddetmektedir. Belediye Nakiye H. in bu faaliyetini takdir etmekle beraber, bazı meselelerde de fikir ihtilâfi çıkarmaktadır.

İnkılabımızı, meth ve müdafaa gösterdi hassas ve asil nokta nazarı tek mil hayatı imtidadında ve medeniyet aleminde payidar olacak bir çok eserlerinde tesrih etmiş bulunuyor. O zamana kadar yaşadığı san'atkar hayatı ile iktifa edip memleketini hiç bir hareketle bulunmamış ve hiç bir rol oynamamış olduğu halde, ihtiyarlığında, ve kendi milletle aramızda en uzun bir harp geçmişken, lehimize ki kanaatlerini aksi fikirde bulunan dostlarına, sonra vatanın hükümetine, sonra milletinin ekseriyetine müdafaa gösterdiği ısrar ve cesaret ve bu bapta açtığı cihat neticesinde artık davasını da kendi memleketinin efkârı umumiyesine karşı son kitabı münasebetle münak

şınırlarımız, meth ve müdafaa gösterdi hassas ve asil nokta nazarı tek mil hayatı imtidadında ve medeniyet aleminde payidar olacak bir çok eserlerinde tesrih etmiş bulunuyor. O zamana kadar yaşadığı san'atkar hayatı ile iktifa edip memleketini hiç bir hareketle bulunmamış ve hiç bir rol oynamamış olduğu halde, ihtiyarlığında, ve kendi milletle aramızda en uzun bir harp geçmişken, lehimize ki kanaatlerini aksi fikirde bulunan dostlarına, sonra vatanın hükümetine, sonra milletinin ekseriyetine müdafaa gösterdiği ısrar ve cesaret ve bu bapta açtığı cihat neticesinde artık davasını da kendi memleketinin efkârı umumiyesine karşı son kitabı münasebetle münak

Bir tokat Kim haklı?

Bir sinemada cereyan eden hâdiseler

Bundan bir müddet evvel bir sinemada bir hâdiseler çıkmıştı. Muallim Muhsin B. ile Naci B. arasında münaza çıkması ve her iki taraf davacı olmuşlardı.

Geçenlerde başlanılan bu davaya dün devam olunmuştur. Muhakemenin dünkü celsesinde bazı şahitler dinlenilecekti. Bu şahitlerden ancak altıncı noter Galip Bey mahkemeye icap etmiştir.

Galip B. şu suretle şahadette bulunmuştur:

"— Cuma günü sinemaya gitmiştim. Sinema o gün her zamankinden fazla kalabalıktı. İntizar salonunda bir müddet bekledik. Sonra sinema kapıları açıldı. Hususî mevki kapısında ki iptidai tonrike sel gibi akan halkın önünde dayanmadım.

Hususî mevki bileti olan da olmayan da içeri girdi. Ayakta kalmıştık.

Bu esnada arkada bir gürültü oldu. Gıyaben tanıdığım muallim Muhsin B. bir şeyler söylüyordu. Bir aralık Naci B. Muhsin Beye bir tokat vurdu. Sinemada oturan talebeler "hocamızı dövüyorlar!", diye bağırıyorlar. Tokatın vurulduğu sırada orada bir polis efendisi mevcuttu."

Reis sordu:

— Tokat üzerine Muhsin B. tehevür gösterdi mi?

— Bilâkis.. Mukabele etmesi herkesin hayretini mucip oldu.

Kendilerine tebligat yapılan şahitler gelmemişlerdi.

Makamı iddia bu şahitlerin zorla getirilmelerine ve 1329 numaralı polis Refik Efendinin şahit olarak belbini istedi.

Ve neticede bu yolda karar verilerek muhakeme 9 Marta tarihli oldu.

Komünistler hakkındaki karar bugün

Bir müddettenberi muhakemesi şehrimiz ağır ceza mahkemesinde hâfiften devam etmekte olan İstanbul ve İzmir komünistlerinin son muhakemesi geçen salı günü yapılmış ve gene hafi celsede müddeicummu muavini Bürhaneddin B. iddiasını serdetmiştir.

İddianın serdi bittabi hâfiften cereyan ettiği için, maznunların hangisinin mücrimiyeti, hangisinin beraat talepe edildiği malûm değildir. Tekmil komünistler hakkında bugün ağır cezanın karar ağırlığı ihtimal aleni bir celse de teblig olunacaktır.

Teşekkür

Sevgili zevcim ve babamızı Ali Reşat Beyin cenazesine iştirak lûtfunda bulunan ve teşşürümüzi tahfil maksadıyla şifahi ve tahriri taziyette bulunan ahıbbaya alenen teşekkür ederiz.

Oğulları Zevcesi Cevat Nihat Hayriye

İnkılabımızı, meth ve müdafaa gösterdi hassas ve asil nokta nazarı tek mil hayatı imtidadında ve medeniyet aleminde payidar olacak bir çok eserlerinde tesrih etmiş bulunuyor. O zamana kadar yaşadığı san'atkar hayatı ile iktifa edip memleketini hiç bir hareketle bulunmamış ve hiç bir rol oynamamış olduğu halde, ihtiyarlığında, ve kendi milletle aramızda en uzun bir harp geçmişken, lehimize ki kanaatlerini aksi fikirde bulunan dostlarına, sonra vatanın hükümetine, sonra milletinin ekseriyetine müdafaa gösterdiği ısrar ve cesaret ve bu bapta açtığı cihat neticesinde artık davasını da kendi memleketinin efkârı umumiyesine karşı son kitabı münasebetle münak

Ekonomi

Gümrükler

Varidatın azalması ithalâtın tenakusundan ileri gelmektedir

Rusumat umumî müdürü İhsan Rifat B. dün de Rusumat İlerini ve bilhassa bir talimatname ile tevsi edilen gümrük kim yahanesini tetkik etmiş, baş kimyager Şehap B. den izahat almıştır. İhsan Rifat B. İstatistik ve tarife müdürleriyle de uzun mülâkatlarda bulunmuştur.

Bu tetkikler neticesinde gümrük varidatında son bir sene de görülen tenakusun ithalâtın azalmasından ileri geldiği tesbit edilmiştir.

Gümrük varidatını azaltan bu vaziyetin umumî buhrandan mütevellit olduğu ve ithalâtın azalmasında delâlet etmek itibarile memleketimizin lehinde ad dedilmesi lâzım geldiği söylenmektedir.

Henüz istatistikler tamamen bitmediği için varidatın ne kadar azaldığı kat'î olarak malûm değildir.

İhsan Rifat B. şubat iptidasında tatbikine başlanacak olan ticareti dahiliye beyannamelerinin ilgasına ait talimatnamenin sureti tabiki hakkında alâkadarlara talimat vermiştir.

Gümrük kanununda yapılacak tadilâta müteallik tetkikat ta İhsan Rifat Beyin iştirak ettiği işler meyanındadır. Maamafih ketumiyet muhafaza ediliyor.

İhsan Rifat Beyin gümrük komisyoncularının şikâyetleriyle de alâkadar olması ve kendilerinin müracaatlarını tetkik etmesi muhtemeldir.

Müdiri umumî, seyahatinin memurlar arasında tebeddülât icrasile alâkadar olmadığını söylemiştir.

Fakat bazı ufak tebeddüller olduğundan bahsediliyor. Mersin gümrük baş müdürü Enver Bey münhal bulunan Trabzoru baş müdürlüğüne tayin edilmiştir.

Ticaret borsasında

Ticaret borsasında dün mütehasısların iştirakile bir içtima yapılarak borsaya ait dosyalar için Alman usulü kabul edilmiştir.

Avrupadan mütehasıslar

Ziraat işlerimizin inkişaf ve ıslah için hükümetimiz tarafından lüzum görülen muhtelif ens titüler mütehasısların celtirmek üzere Avrupaya gönderilecek heyet dün Ankaradan gelmiştir.

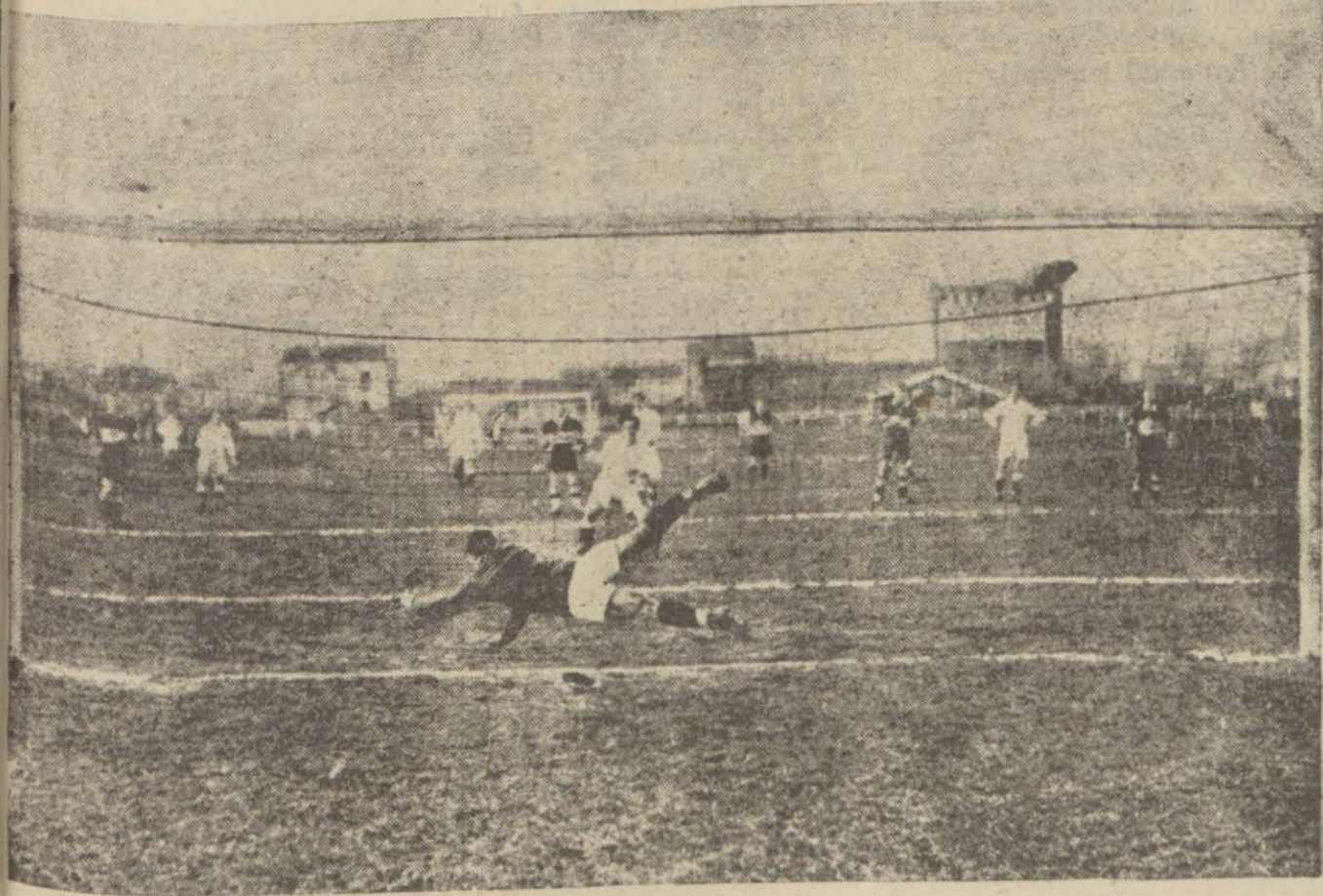
Heyet Konya meb'usu Hamdi, İktisat vekâleti ziraat müdürü umumîsi Naki ve İzmir İncir kooperatifi müdürü Muhiddin Beylerden mürekkeptir.

Heyet, bugün Almanyaya hareket edecektir. Mütehasısların Almanyadan celbi mukarrerdir.

gösterememiştir. O, uzak diyarında hasta yatdığı yataktan bütün bir milletin kendisini nasıl taziz ettiğini göremeden öldü. Her senenin bir gününde kalplerimizde onun hatrasına karşı duyduğumuz bu muhabbet, hürmet ve minnet çok görülmemelidir. Böylece hatrasına yılda bir gösterdiğimiz sadakat çok değil, azdır.

Eğer dünya yüzünde bu kadar kuvvetli izler bırakmış hatralar da siliniyorsa; muhabbetler eskiyor, geçiyor; minnetler manalarını kaybediyor ve kalplerde bir şey kalmıyorsa artık ruhların ahrette yapılar olup olmadıklarını merak etmeye ha cet yok, onlar zaten Ef'ünden evvel ve dünya yüzünde inhilâle edip mahvoluyor demektir!

Abdülhak SİNASI

Fransız kupası maçlarından neffis bir enstantane

1930 senesinde Fransızlar...

(57) yüzme rekoru kırdılar. Mm. Godar 15, Jan Taris ikisi Avrupa rekoru olmak üzere 10 rekor kırdı

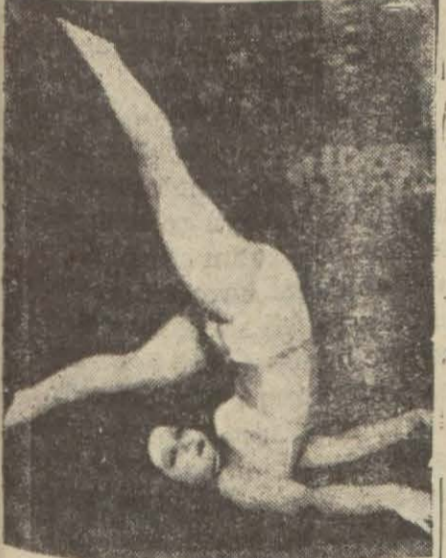
1930 senesi Fransız yüzücüleri için çok muvaffakiyetli ve parlak olarak geçti. Bir çok rekorların kırılması bu vadede de Fransızların nasıl dev adamlar ve terakki ettiklerine iyi bir de

ildir. 31 Kânunuevvelde Madam İvon Godar 800 ve 1000 metreleri 12, 43, 4/5 ve 15, 54, 3/5 de parlak bir surette aldı. ki eski rekor 12, 46, 4/5 ve 15, 58, 2/5

le Solita Solgoda idi. Şu iki derece Madam Godarın mücadele edilemeyecek derecede bir kadın yüzücü olduğuna kâfi bir delildir zannederiz.

Cuma günü icrası mukarrer lig maçları..

Önümüzdeki Cuma günü Takım stadyumunda Beşiktaş — Anadolu, Galatasaray — Süleymaniye, Vefa — Beykoz, Kadıköyde Topkapı — Boğaziçi. Ka

Bir siyam. artisti spor yapıyor

Kasım — Totonya müsabakaları yapılacaktır.

Bu maçların en ehemmiyetlisi Vefa — Beykoz maçıdır.

Bu iki takımımız diğer birin-

Belçikada futbol maçları

Belçikadan Fransız gazetelelerine gönderilen yazılara göre Kânunusaninin 11 inci günü muhtelif klüplerin birinci sınıf takımları arasında icra edilen maçlarda bir takım vak'alar hâdis olmuştur. Hakemlerin gevşek idaresi onların çok sert devamını icabettirmiş ve bu yüzden müessif kazalar vukua gelmiştir. Fransız gazetesi, Oyunun yegâne âmiri hakemdir. Sert oynanması muhtemel olan bir oyunu temiz bir şekilde dökürebilir diyor. Ve tıpkı bizim gibi hakem en küçük bir hatayı affetmemelidir, diyor.

Şampiyona maçlarında Antwerp 2 puan farkla başta. İkinci Berşem spordur. Bunların arkasından futbol klüp Mila nuva, ve D. C. Brüksel takımı aynı puanla gelmektedir.

ci sınıf üç takımdan, bu seneki lig maçlarında, fena neticeler almakla beraber kuvvetli bir o-yuna sahiptirler.

Rusyada yapılan muazzam bir stadyom..

Dünyanın en güzel stadyumunun Amerikada Los Ancelosta yapıldığını Avrupa spor gazetelerine mütalea ile öğrenmekte idik. Yüz beş bin kişi alacak olan bu stadyomun parmak ısır

Karnera'nın karşılaştığı boks şampiyonlarından Stribling buhar banyosile zayıflarken

tacak derecede güzel olan resimlerini görmüş ve hatta gazetemizde de nesretmiştik.

Halbuki Rus dostlarımız Amerikadan daha yakınlıkta, Leningratta (125,000) yüz yirmi beş bin kişi alacak bir şekilde muazzam bir stadyum inşa ettirmektedirler.

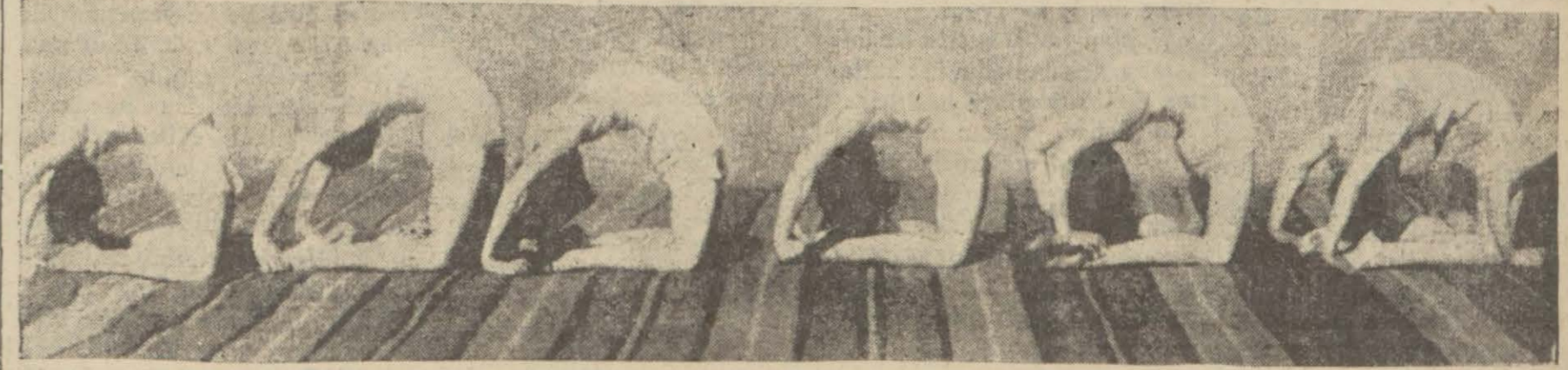
Leningrat stadı Neva nehrinin ihata ettiği (300,000) hektarlık bir ada üzerindedir. Binlerce amele bir memleket gibi olan stadyom ve müessesatını hümmalı bir faaliyetle bitirmeye çalışmaktadırlar.

İki sene sonra ikmali mukarrer olan stadyum şu müesseseleri de ihtiva edecektir:

- 1 — Terbiyeyi bedeniyeye mektebi âlisi.
- 2 — Opera.
- 3 — Yüzme havuzları (kışlık)
- 4 — Plajlar.
- 5 — Kış patinaj mahalleri.
- 6 — Çocuk bahçeleri.

Masrafın (100,000,000) yüz milyon rubleyi bulacağı tahmin olunmaktadır.

Şu muazzam mesai ve para ile temin edilen şeye bakın. Dört milyon genç sporcu Rusyaya en müfit birer uzuv olarak yetişmektedirler.

Vücut sporla güzelleştirilir

Totbellâ'nın meşum raporu

1928 Olimpiyadından biraz evvel antrônör diye başımıza tutup ta belâ gibi getirilen Totbellan Efendi ne seciyesiz bir adammış. Futbol bilgisi bertaraf idare cihetinden yaptığı başarılarının en azametlisine ne neler geçtikten sonra teessürle şahit olduk.

Sırf mevkiini muhafaza düşüncesiyle mağlûbiyet sebeplerini tamamen kendülerinden atıp oyunculara tahmil etmek için yalan yanlış bir rapor icat ederek millî spor şerefimizi senelerce müdafaa etmiş, bir çok temiz Avrupa ve hatta Afrika turneleri yapmış, memleketimizi zin tanıtmış ailelerine mensup mezih gençlere sürdüğü lekeye spor kongresinin nasıl uyduğunu el'an hayret etmekteyiz.

Evet bu kongrenin, seviyesi belirsiz bir adamın çala kalem doldurduğu bir raporu mahzûn hakikat zannetmesine doğrusu diyecek bir şey bulamıyoruz.

Öyle, ki oyuncuların istira hatini düşünecek yerde sabahın daha beşinde oda içinde genç Macar kadımlarıyla para kavgası eden, ve daha buna benzer türlü türlü maskaralıklar yapan bir antrônör bozmasının paçavra parçasına uymamahtıydılar. Şimdi soruyoruz:

"Oyunculara müdafaa hakkı vermeden, onların şikâyetlerini dinlemeden, onların şeref ve haysiyetlerini düşünmeden tecziye cihetine nasıl gidildi.."

Voleybolmaçları

İstanbul Atletizm Hey'etinden: 22-1-931 tarihine musadif perşembe günü saat 18 de Galatasaray klübünde icra edilecek Voleybol lik maçları:

Kurtuluş - Beykoz
Kasımpaşa - Vefa Hakemleri Orhan Ali Bey.
Galatasaray - Pera Hakem İlhami Bey.

16-1-931 tarihinde icra edilen Kros müsabakası neticesi: Birinci, Beşiktaştan Mehmet Bey, İkinci, Kurtuluştan Panaklis Efendi, Üçüncü, Kurtuluştan Tsaldis efendi.

Motosiklet yarışta kazanan bir kadını gene her şeyden evvel tuvaletini alıştırıyor.

Paris - Saygon hava seferini muvaffakiyetle yapan Moris Hiltz

Kış kadın sporlarından

İSPANYOLLAR

1936 ve ya 1940 olimpiyadının kendi memleketlerinde yapılmasını istiyorlar

Amerikada 1932 de icra edilecek olan olimpiyad oyunlarının bütün milletler iyi neticeler elde etmek için çalışıyorlar.

Madrid terbiyeyi bedeniyeye ademiisi sabık profesörü Cono Gonzalez, ki Hobert usulü

terbiyeyi bedeniyeye propaganda cisidir, spor sahalarının bütün bütün müesseselerden daha ehemmiyetli olduğunu bir eserin de kaydetmektedir.

İspanyada atletizme futbol, boğa güleş, boks derecesinde

Rusya'ya spora verilen ehemmiyet

Rusyadan avdet eden sporcu bir arkadaşımızla Rus sporu hakkında görüştük, ve anladık ki Almanya, Amerika, Fransa gibi mütemeddin memleketlerde olduğu gibi Rus Şuralar hükümeti de spora her şeyden fazla ehemmiyet veriyor. Bu hususta hükümetin her sene sarfettiği para çok büyük bir ye-kûna balığı oluyor.

Merkezî Moskovada olan teşkilât bütün Cümhuriyetleri bir örümcek ağı şeklinde yekdi gerine raptetmiştir. Federasyonun reisi posta nazırdır. Merkez umumi hey'eti cümhuriyetlerden intihap edilip gönderilen birer murahhastan teşkil olunmuştur.

Rus spor teşkilâtına mukayyet ve filen çalışan azanın ye-kûnu, insana hayret verecek derecede, yani dört milyondur. Böyle muazzam bir işi başarmak için milyonlarca rubleye ihtiyaç olacağı şüphesizdir. Yalnız Moskova merkezinin bir senelik sarfiyatını karilemize söylesek bize hak verirler. Moskova merkezinin bir senelik sarfiyatı (50,000,000) eğli milyon rubledir.

Memlekette beş tane terbiye i bedeniyeye mektebi âlisi vardır. Bunlar Moskova, Leningrat, Kiyef, Bakü, Tiflis'tedir. Her birinde leylî olmak üzere

Fransız yüzme şampiyonu Madam Godar

kız, erkek karışık beş yüz kişi vardır.

Bu yüksek mekteplerden çıkan talebeler spor teşkilâtının merkezlerine taksim olunmaktadır.

Ruslar her medeni memleket te olduğu gibi sporcuya daha fazla ehemmiyet vermektedirler. Şampiyonlar Operalara, sinema ve tiyatrolara, vesaiti nakliyyeye tenzilâtla girmektedirler. Sporculara her yerde iyi bir mevki verilmektedir.

Beşmilyonluk teşkilâtla alâkadar olmıyan Ruslar kendi Cümhuriyetleri arasında muvaffakiyetli spor temalarını yapmaktadırlar.

ehemmiyet verilmektedir. 1936 veya 1940 olimpiyad oyunlarının İspanyada icrası memleket te spor alâkasını yükseltmek için iyi bir propaganda olacağı düşünülüyor. Teklif edilecektir.

Facia zannedildiğinden çok daha hazindir

(Baş taraf birinci sahife)

lardan başka handa şu yazıha ne ve müesseseler vardır: Felemenk tüütün şirketi, ticaret ve sallanıyor... şeritler ateş alır tercümanlık idaresi, Södo, Bomonti şubeleri, Erdoğan maden müessesesi, Halit Ziya, Orhan Mitat, Ali Vasfi ve mühendis Zeksarin yazhaneleri bütün bu hanm sakinleri mecnmuu 130 kişidir. Fakat hâdis, pazar günü olduğu için handa 40 kişi mevcut idi.

ONLARA GÖRE YANGININ SEBEBİ

Zemin katta bulunan Depola film şirketi şehrimizde müesseseleri bulunmayan sinema şirketlerinin filimlerini satmaktadırlar. Bu müessese aynı zamanda sinemaya ait teferruat ve makine de satmaktadır. Şehrimizde bu şirketin müesseseleri İstelyanos ile Emildir ve bunlar iki kardeşlerdir. Gene bu film şirketinde çalışan Yorgi isiminde bir de çrak vardır.

İlk yapılan tahkikata ve yangına sebebiyet verenlerin iddiasına nazaran yangın şöyle çıkmıştır:

Pazar günü akşamı, bu üç arkadaş, saat dört buçukta gene her günlük işlerini yapıyorlar. Karşılıklı iki bobin mütemadiyen dönmekte ve film birinde diğerine geçirilerek boku, yirtik olup olmadığı muayene edilmektedir. Bobinlerin üstünde ve çok yakında tavanda asılı yüz mumluk bir elektrik lâmbası atelyeyi aydınlatıyor. Lâmba uzunca bir iple aşağıya sarkıtılmış olduğundan bobinlerin şiddetle dönmelerinden mütevellit rüzgârla, lâmba mütemadiyen sallanmaktadır.

Makine başında bulunan çrak Yorgiye İstelyanos diyor ki:

— Lâmba çok yakın. hem sallanıyor. Şeritler ateş alır belki... biraz lâmbayı yükselt... Çırak bu söze aldırmıyor: — Hiç bir şey olmaz, diyor. — Nasıl olmaz sigara ateşini bile yaklaşırsın alev alır... Dakikalar geçiyor. bobinler dönmüyor... lâmba sallanmakta devam ediyor. İstelyanos ve Emil den ziyade çrak Yorgi işle alakadardır. İş yürüyor. Filimleri Yorgi muayene ediyor.

FİLİMLER İNFİLÂK EDİYOR.

Bobinlerin muttarrit gürlüğü sü bir anda duruyor. Durması ile beraber müthiş bir infilâk filimler tutuşuyor ve ateş alevden sütunlar halinde tavana yük selyor. Şeritlerin üzerindeki selloloz maddesi simsiyah bir duman halinde odayı şiddetle istilâ ediyor. Duman bir anda o kadar kesafet peyda ediyor ki gözü görmeyişi gibi yüz mumluk elektrik ışığı de görünmüyor.

Zifiri dumanın içinde ve makine başında duran yorginin sesi yükseliyor:

— Eyvah... ölüyorum... Yangın var.

Oda da her şey altüst oluyor. Aranan kapı çabuk çabuk bulunamıyor. İstelyanos ve Emil haykırışmağa başlıyorlar. Üçü de güç hal ile kendilerini dışarı atıyorlar.

DUMAN ORTALIKI KAPLIYOR

Duman gittikçe kesif bir sis halinde kapı kapı doluyor ve hanm her tarafını sarmaya başlıyor. Acı ölüm feryatlarını işiten han oda başısı Besim efendinin biraderi Kadri Ef., derhal koşuyor, feryatların, dumanın ve zehirli kokunun çıktığı yere geliyor, bağırıyor:

— Sinemacılar öldü... Yetişin...

Besim ef. dumanın seri istilâsı içinde onların çıktıklarını görmüyor.

Simsiyah dumanın dışarı doğru süratle aktığını gören Kadri ef. hemen hanla burasını ayıran demir kapıyı kapatmak akına geliyor. Telâş ve heyecan içinde kapiya doğru koşan kesif bir patlayış oluyor ve filimlerin bulunduğu odadan daha kesif bir duman çabucak ortallığı karartıyor. Kadri ef. oraya düşüp bayılıyor.

Duman var kuvvetle ve infilâklar arasında hanm üst katlarına doğru çıkmağa başlıyor. Bu esnada duman büyük kapıdan ve pencerelerden sütun halinde tramvay caddesine çıkmağa başlıyor. Yolcular şaşırarak oldukları yerde duruyorlar. Filim paketleri birer birer ışıltı ettikçe müthiş infilâklar oluyor. Herkeste bir can korkusu.

BOĞUK VE ACI FERYATLAR

Handan gelen boğuk ve acı feryatlar. Sokakta koşuşmalar oluyor. Duman o kadar tesirli ve şiddetli ki yolculardan bir kaç kişi düşüp bayılıyorlar.

Bu sırada handan kurtulabilen İstelyanos sokakta şaşkın ve perişan bağırıyor: — Yangın var... yangın. Çok mütehyeyiç bir halde önüne gelene bağırıyor: — İtfaiye nerede.. Ve nereye gittiğini bilmeden koşuyor.. Bir iki kişi yol gösteriyorlar:

— Şu sokağın içinde bankalar polis mevki var git, haber ver... Sinemacı hemen karakola koşuyor ve muavin Hafız Mehmed Beye vak'ayı haber veriyor.

İTFAYEYE HABER VERİLİYOR

Polis meseleye derhal vaziyet ediyor. Beyoğlu itfaiyesi müteakiben İstanbul itfaiyesi haberdar ediliyorlar. Muavin B. mevkiye bulunan bütün memurlarla beraber derhal mahalî vak'aya geliyorlar.

Felâket büyümüşdür, bu zamana kadar hanm her tarafı zehirli duman tarafından istilâ edilmiştir.

CAN KURTARAN YOK MU?

Hanın pencerelerinde şaşkın ve ölümlün kovaladığı betbaht zavallılar:

— Can kurtaran yok mu diye bağırıyorlar. İçerde kalanlar bir parça hava için oradan oraya çırpınıyorlar. Caddede bu sırada kalabalıkla dolu. bağırıyor, çağırıyor. tramvaylar, otomobiller işlemiyor..

HANA GİRMENİN İMKÂNI YOK

Kapıdan ara sıra baygın bir halde tek tük çıkarılıyor... Bunlar çıkar çıkmaz bitkin bir halde düşüyorlar. Bu yaralıların hemen kaldırılıyor ve en yakın bulunan Sen Jorj hastanesine gönderiliyor.

DÖRT DAKİKA SONRA İTFAYE YETİŞİYOR VE TERTİBAT ALIYOR.

Fakat içerdekilerin hayatını kurtarmak için kimse hana giremiyor. İtfaiyenin dumana karşı takacak hiç bir maskesi yok... Herkes şaşırıyor. Pencerelerden sarkan insanları bağırıyorlar... İtfaiyenin merdivenleri kuruluyor. Fakat ne çare.. merdiven dördüncü kattan yukarı uzanmıyor..

21 KİŞİ KURTARILDI

Pencerelerden ipler ve uzatılan merdiven sayesinde ancak 21 kişi kurtarılıyor..

Hanın diğer pencerelerinde birikenler bağırıyorlar:

— Ölüyoruz.. Bizi de kurtarın.. Polis memurları derhal oradaki mevkiye koşarak efendilerin battaniyelerini toplayıp geliyorlar.. Battaniyeler bir tente gibi açılıyor ve muavin Mehmet B., ölümlü pençeleşenlere bağırıyor: — Üç düdükte birer birer atlayınız.. Üç düdükte ötüyor, bu suretle yokarıdan atıyorlar.

Sabri B. isminde bir zat bu sırada beşinci kattadır. Çok yüksek olduğu için atlamak güç.. Büyük bir soğuk kanlılıkla elektrik tellerine tutunarak üçüncü kata kadar geliyor.. Oradan kendisini bırakıyor. Sabri B. de kurtulmuştur.

SU DA YOK..

İtfaiye gelir gelmez su bulunmuyor. Musluklar nerede kimse bilmiyor.. Su membarları ancak beş dakikada bulunuyor. Fakat sıklıkla su bir damla gibi, alevin, dumanın şiddeti karşısında tesirsiz kalıyor..

MÜHENDİSİN FEDAKÂRLIĞI

Dördüncü katın pencerelerinden birinde bir feryat ışıltıyor. Bu, musevî lisesi müdürü doktor Mrakis Beyin kızı makine mühendisi M. Zeksarin yanındaki daktilo olan Hemda hanım. Ve aynı pencerede mühendis ve odacı da ölümlü karşı karşıyadır. İtfaiye bu pencereye hemen bir ip atıyor.. Mühendis büyük bir maharetle ipi pencere demirine raptediyor. Ve kızı:

— Haydi, evvelâ sen in diyor. Hemda H. hayatını kurtarmak için hemen ipe sarılıyor ve aşağıya sarkıyor. Diğer ikisi yolkarda bekliyorlar.. Fakat Hemda hanım sağ eli yolda parçalanıyor.. Kızcağız kaldırımların üstüne düşüp ölmek tehlikesindedir..

Kız, bir anda korku içinde düşünüyor, ve eteklerini kaldırarak işe sarıyor, şiddetli bir hızla aşağıya iniyor..

Hemda H. o anda düşüp bayılıyor.. elleri kan revan içinde. Matmazel kaldırılıyor ve ayıtılıyor.

Yokarıda kalan mühendis odacısına: — Haydi, şimdi de sen in... diyor.. Ben en arka inerim..

Odacı boynunu büküyor ve gözleri yaşararak: — Ben öleceğim, diyor.. inemem.. Ve, bir kolunu gösteriyor.. Zavallı odacının bir kolu çolak..

Mühendis kaybedilecek zaman olmadığını müdrüktür. Aynı zamanda kuvvetli bir adam olan M. Zeksar:

— Sen ipi bir eline tut, ben de bir elimle seni belinden kavrarım, diğer elimle de ipi tutarım.. beraber ineriz.. diyor.. Odacı memnun.. İkiisi beraber hayatlarını bir ipe tevdi ederek aşağıya iniyorlar.

İkisi de kurtuluyor.. Biraz yüzünden ve ellerinden yaralanan M. Zeksar doğru İngiliz hastanesine giderek tedavi oluyor.

FECİ BİR SUKUT

Bir pencerede gene bir feryat var... Bu Ayşe H. isminde bir kız.. Uzatılan ipi derhal kapıyor ve aşağıya sarkmağa başlıyor.. Fakat, yarı yolda ip birdenbire kopuyor.. Acıklı bir ravyayla.. Ayşe H. müthiş bir hızla kaldırımlara düşüyor.

Çok feci bir şekilde yaralanan kız, derhal Sen Jorj hastanesine naklediliyor.. Ayşe hanımın yarası ağırdır. Yapılan tahkikat, neticesinde Beyoğlundan Margarit sokağında 19 numarada oturan Kafkasyalı Mecit Beyin kızı olduğu anlaşılıyor. Ayşe H., bu handa maden şirketinde daktilodur.

Duman devam ederken pencerelerden sarkanlar da kurtulmuştu.. Filimler birer birer yanıp bitiyordu.. İnfilâk durmuştu.

İTFAYE NİHAYET GİRİYOR

İtfaiye içeriye girmeğe teşebbüs etti. Camlar birer birer kırılıyordu. İçerde boğucu duman dışarı çıkıyordu. Dakikalar geçtikten sonra dumanın azaldığı görüldü ve içeri girildi. Daha ilk adım atılır atılmaz, merdiven başında Kadri ef. baygın, elleri, başı yanmış bir halde bulundu. Bir sedyeye ile derhal hastaneye nakledildi.

CESETLER ÇIKARILYOR

Biraz sonra, itfaiye neferlerinin sırtında tercüme müessesesi sahibi müteakit miralay Ali Vasfi B. çıkarılıyordu. Vasfi B. ölmek üzere idi, kendisine uzun müddet masaj yapıldı. Fakat hastanede biraz sonra gözünü dünyaya kapattı..

Saatler ilerliyordu. Handa, taharriyat yapıyordu. Caddede bir ölüm havası esti. Cesetler simsiyah bir halde birer birer çıkarılıyordu. Tütün tüccarı İsmail Ziya Beyin yazıcısı Mehmet Ali Atkof B. de ölü olarak çıkarılıyordu. Bunu, bir baygın yaralı takip etti. Bu hastanın hüviyeti tesbit edilememiştir. Boyacı olduğu anlaşılıyordu. Boyacı da biraz sonra hastanede öldü.

Ölümler birbirlerini takip ettiler: İthalat ve ihracat şirketi muhasebecisi Süreyya B., Kadıköyünde mukim Ziya B., Artin Firenkyan ef., Kasım ef., Akil B.

Ölenler bu suretle yedi kişiyi bulmaktadır. Müddeiummülîk cesetlerin defni için ruhsat vermiş ve ailelerine teslim edilmiştir. Yalnız bunların içinde Artin ef. ye fethi meyit yapılmıştır. Artin ef. nin yanarak mı yoksa boğularak mı öldüğü tesbit edilecektir.

Ölenlerden Ali Vasfi, Mehmet Ali Atkof ve Kasım Beylerin cenazeleri bugün Galatada Arap camiinden kaldırılarak Maçka kabristanına defnedilecektir.

Pazar günü gece saat dokuz kadar handa taharriyat yapılmış ve başka ceset bulunmamıştır. Hali hazırda Sen Jorj hastanesinde tedavide bulunan ve yaralıları ağır olanlar şunlardır: Ayşe H., Nadire H., matmazel Marta, Kadri ef. ve mühendis Zeksar. Diğer hafif yaralıları ellerine gönderilmiş olup aileleri tarafından tedavi ettirilmektedir.

Hastahane de vefat eden iki kişinin ölümü sunî teneffüsün yapılması derhal kabul olamadığından ileri geldiği söylenmektedir.

Hastahane de tüp içinde oksijen aranmış, fakat bulunamamıştır. Hastane müdürü bu yeni oksijenin pahalı olduğunu, halbuiki Sen Jorj hastanesinin fakir olduğunu söylemiştir. Bu hususta tahkikat yapılmaktadır.

YARALILAR NE DİYOR?

Dün bir muharririmiz yaralılarla konuşmuştu. Bunlardan Besim ef. diyor ki:

— M. İstelyanosun çıracağı "yangın var" diye bağırıyor. Derhal koştum. Aradaki demir kapıyı kapatacaktım. O sırada müthiş bir infilâk oldu. Yere yığıldım. N olduğunu bilmiyorum.

c'vnsdJOKSı. Sug., 26 -Msov Matmazel Marta da şunları söylemiştir:

— Ben hanm arka kısmındaki kutu fabrikasında çalışıyordum. Bir şey patladı. Camlar üzerine yıkıldı. Diğer arkadaşlarımız ne olduklarını bilmiyorum. Ellerim, her tarafım kesildi, başım yarıldı, öldüm zannettim.

Filim şirketi müessesilerinin den İstelyanos da muharririmize şunları söylemiştir:

— Faciadan kendimizi nasıl kurtardığımızı şaşıyorum. İstifal elektrigin kontak yapmasından çıktı. Filimler birden tutuştu. Bir kaza.. Tabii istemedik. Biz filim göstermeyiz. Yalnız tecrübe ederiz. Filmi perdeye aksettirerek göstermediğimiz için bizim atelyede ayrıca yangın tertibatı yoktur.

FACIANIN ASIL SEBEBİ

Dün zabta ve müddei umumîlik mesele ile geç vakite kadar meşgul olmuş, tamik etmiş tir. Vak'a filim sahiplerinin söylediği gibi değildir.

Tahkikat hey'eti üç mühim nokta üzerinde yürümektedir. Bu noktalardan biri tenevvür etmiştir. Müddei umumîliğin yaptığı tahkikata nazaran hâdis şu şekilde olmuştur: Pazar günü akşamı gene o saatlerde şirkete üç genç talebe müraacaat ederek bir miktar filim alacaklarını söylüyorlar. Ve bunun için de alacakları kırsımlar kendilerine bir defa perde üzerinde gösterilmesini

Şehit Kubilây

G. S. Edebiyat şubesine iki vekilimizden gelen cevaplar..

Güzel San'atler Birliği edebiyat şubesinin geçende akdedilen kongresinde Menemendeki müessif irtica hâdisesi mevzuu bahsolmuş, muallim ve zabıt Kubilây Beyin inkılâp yolunda ki acıklı ölümünden duyulan teessürün maarif ve millî müdafaa vekâletlerine bildirilmesi kararlaştırılmıştır. Bu kararın icra olunması üzerine Edebiyat şubesi umumî kâtipliğine maarif vekili Esat Beyin imzasile şu tezkere gelmiştir.

"Güzel san'atlar birliği edebiyat şubesinin kongresinde Menemendeki irtica hâdisesi dolayısıyla izhar buyurulan teessür ve mualliminin ebedî bir timsali olan bu muhterem şehidin millî edebiyatımızda da bir yer alması hakkındaki temennilerimi muhterem kongre azasına arz ve bilvesile teyidi hürmet eylerim efendim.."

Millî müdafaa vekili Zekâi B. de Edebiyat şubesi umumî kâtipliğine gönderdiği tezkere kongrenin hissiyat ve teessüratında müşterek olduğunu bildirmiştir.

C. H. Fırkası

(Baş brinci sahife)

esasları izah olunacak, vilâyetin umumî ihtiyaçları tesbit edilecek ve büyük kongrede yapılacak nizamname tadiilat esasları üzerinde nokta nazarlar teatı edilecek ve fırka nokta nazardan yapılacak umumî temenniyet tesbit ve müzakere edilecektir. Kongre'de Afyon mb'usu ve İstanbul'daki teşkilât hey'eti reisi Ali Beyin de, bazı zahatta bulunması muhtemeldir.

Bugün yeni idare hey'eti de intihap olunacaktır.

İki mevkufun bir tavzihi

4 Kânunsani 1930 tasihli nüis hamızda Kars muhabirimizden orada cereyan eden bir vak'aya dair aldığımız yazıyı neşretmiş tik. Karstan mevkuf tüccardan Kamil ve İsraili İmzasile aldığımız uzun fakat muhteviyatı güçlükle anlaşılabilir bir telgrafta kendilerinin mevkuf olmakla beraber katil olmadıklarını henüz hüküm giyemediklerini servetlerini alınterile kazandıklarını iddia etmektedirler.

Kongre

Mürettepler cemiyetinden: Kânunusaninin 16 ncı geçen cuma günü Cemiyetimizin muttat senelik kongresi ekseriyet hâsıl olmasından in'ikat edemiştir. Kânunusanin 23 üncü önümüzdeki cuma günü gene ekseriyet hâsıl olmadık takdirde mevcut ile iktafa edilerek in tihap yapılagından arkadaşlarımızın oğün öğle üstü cemiyet merkezinde hazır bulunmaları rica olunur.

Motörle elektrik istihsal ederek tecrübe yapıyorlarmış. Biz, sinemalarda ufak bir filim olduğu halde bin türlü tedbir alıyoruz. Eğer bundan da habersiz olaydı, derhal icap eden tedabiri aldık. Hâdiseye müddei umumîlik vaziyet etmiştir. Bizden sorulan hususata cevap vereceğiz.

VALİ MUAVİNİNİN BEYANATI

Yangın meselesi hakkında Vali muavini Fazlı Bey dün bir muharririmize demiştir ki: — Yangının çıkmasında kasit olup olmadığı tabii tetkik ve tahkik olunuyor. Sinema mahalleri ve filimlerinin ne şekilde muayene edileceğine dair, İzmirdeki sinema yangınından sonra, Hey'eti vekilece bir talimatname yapılarak tamim olunmuştu.

Bu mahalde buna riayet edilip edilmediği tahkik olunuyor. Talimatnamenin tabiki ile Belediyeye ve hükümet muvazafatı Neticede mes'uller cezalarını göreceklerdir.

Heyecan ve tehlük

(Baş birinci sahife) mur da dinmiştir. Fırtına, sinemada bazı mntakalarda tabii batı yapılmıştır. Yüksek rüzgâra müteveccih bazı binaların kaplamaları sağa sola uçmuş camları kırılmıştır. Şiddetli rüzgâr limanı da üst etmiş, fakat o esnada sefer az olduğu için hiç bir kâvukula gelmemiştir.

Glen malûmatta, karada raf muhaberatını sekteye uğatmak dercede tahribat yapılmış, Kara ve Akdeniz de tesirini göstermiş ve bazı zalara sebebiyet vermiştir. Haber aldığımız göre sefahat idaresinin Yeşilirmakındaki şilebi Ereğli önlere karaya düşmüş, fakat, mürettebat tahfîs olunmuştur. Bar Katle isiminde bir İngiliz puru da Zonguldak önlere ten kara ederek parçalanmış, çerisindekiler kurtarılmıştır.

TELGRAF HATLARI BOZULDU

Fırtına yüzünden Anadolu bütün telgraf muhaberatı taa uğramıştır.

Ankara ile telefon muhaberatı da evvelki gecelzmit civarında hattın bozulması dolayısıyla kesilmiştir. Ancak dün saat on biri yirmi beş geçtikçe kadar sarfedilen mesai neticesinde Ankara telgraf ve telefon muhaberatı temin edilmiştir.

Tamirata geç vakte kadar devam olunmuş, saat on sekizde Konya ve İzmir de muhabereye başlamak mümkün olmuştur.

Anadolunun diğer yerlerinde de bilvasıta muhabere tesis edilmiştir. Maamafih umumî olarak tahribatın zaruri bir neticesi olarak muhaberatın intizamı, lık ve tevhürler olmuştur. Salâhiyyetler zevat tamiratı bugün bitirilerek her tarafı kisi gibi muhabere imkânı min edileceğini söylemişlerdir.

HANGİSİNE İNANALIMIZ

Kandilli rasatnesine bugün soğuk devam edecek, va kapalı ve poyraz olacağını Rasatane kar yağmasını şiddetli muhtemel görmekteyiz.

Rasatneden şu malûmat verilmektedir: — Fırtına esnasında rüzgârın sür'ati 18 metroya çıkmış ve baha kadar devam etmiştir. Düne kadar havalarda gelen gayri tabii sıcaklık zail olmuş ve bugün (dün) asgarî raret bir dereceye düşmüştür.

Fırtına çıktuktan sonra yağmurlar 13 milimetreyi bulmuştur. Karın ne günü başlayacağı şimdiden kestirilemez.

Fırtınaya Balkanlardan gelen soğuk dalgası sebep olmuştur.

Artık tedricen soğuklar arıcağı şimdiden kestirilemez. Fırtınaya Balkanlardan gelen soğuk dalgası sebep olmuştur.

FIRTINANIN İZMİR LİMANINDA TAHRİATI

İZMİR, 18 — Şehrimizde çok şiddetli bir fırtına çıktı. Sığnak halinde yağmur yağmaya başladı. Limanda bulunan kayıklar çoğu battı. Aynı zamanda da iki vapur çarpıştı. Tramvaylar durdu, telgraf muhaberatı kesildi, İstanbul ile Ankara hattından istifade edilecek muhaberenin temininde çalışılıyor, fakat henüz muhabere fak olunamadı.

İZMİR, 19 (Milliyet — Dün) kû fırtına çok tahribat yaptı. Çeşitli yağlar karla örtüldü. Limanda sağlam kayık kalmamış gibidir.

TARABYADA BİR KAYIP DEVRİLDİ

Zülfeik reis in idaresindeki balıkçı kayığı Tarabya açıklarında havanın fenalığından devrildi. tayfa Hasanla Yusuf denize düşmüş. fakat kurtarılmışlardır.

